

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi június hó 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Zala Megyei Bíróság 3.B.23/2010/17. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg.

- all.r. vádlott vagyon elleni cselekményét a Btk.318.§ (1) bekezdés és a (2) bekezdés c) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettének minősíti,
- a vádlottak a kártérítéstMegyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának kötelesek megfizetni.

Kötelezi all.r. vádlottat 9.375 (kilencezer-háromszázhetvenöt) forint, III.r. vádlottat 6.000 (hatezer) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Zala Megyei Bíróság 2011. október 3. napján kelt ítéletével I.r. vádlottat 3 rb. hivatali visszaélés büntette és folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt halmazati büntetésül 4 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. All.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. All.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett hivatali visszaélés büntette és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt halmazati büntetésül 8 hónap börtönre ítélte, amelynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A megyei bíróság rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, kötelezte az I-II-III.r. vádlottakat az okozott kár és kamatainak, valamint a költségeknek a megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I.r. vádlott terhére, a cselekmény minősítésének megváltoztatása és súlyosabb büntetés kiszabása végett, a II.r. vádlott terhére ugyancsak a minősítés megváltoztatása, valamint a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének a mellőzése, a III.r. vádlott esetében ugyancsak a minősítés megváltoztatása és súlyosabb felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést. Az I.r. vádlott és védője enyhítésért fellebbeztek.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen levő képviselője útján a tényállás, valamint a bűnösségi körülmények kisebb körű kiegészítése mellett a vádlottak cselekményének megváltoztatását és mindhárom vádlott esetében a büntetés súlyosítását indítványozta. A III.r. vádlott védője 4. sorszám alatti beadványában ugyancsak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kisebb körű pontosítását indítványozta.

A kölcsönösen bejelentett jogorvoslati kérelmekkel megtámadott határozatot a másodfokú bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat során a fellebbviteli bíróság megállapította, hogy az eljárás során az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett járt el, a tényállást felderítette, a bizonyítékokat beszerezte és értékelte, indokolási kötelezettségének is mindenben eleget tett. A tényállás kiegészítése a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján csupán a következőkkel volt indokolt.

Az ítélet 1. és 2. pontjában írt cselekményeket a vádlottak 2008. augusztus 19. és december 18. napja, illetve 2008. augusztus 14. és december 18. napja közötti időszakban követték el. A 3. pontban írt cselekmény elkövetési időpontja 2009. június 18. **tanú1** a 9/1222/205. számú határozat alapján 2005. január 1. és december 31. közötti időszakban volt jogosult lakásfenntartási támogatásra, melyet postai úton folyósítottak a lakcímére.

Az ítélet 5. oldalának utolsó bekezdését a másodfokú bíróság akként módosítja, hogy a III.r. vádlott nem állapodott meg az I.r. vádlottal előzetesen a fiktív segélyek felvételéről, hanem az első utalás után az I.r. vádlott telefonon jelentette be az igényét az általa jogellenesen kiutalt összeg felére. A kifizetések közül egy történt meg az önkormányzat pénztárában, a további összegeket a III.r. vádlott számlájára utalták.

A 6. oldal első bekezdését a másodfokú bíróság a védelem indítványa alapján akként pontosítja, hogy a III.r. vádlott az általa felvett 316.546 forintot 2008. augusztus 28. és október 28. napja között kapta meg a számlájára.

A fenti kiegészítésekkel a tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészt a vádlottak bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása, valamint a vallomásaikat alátámasztó okirati bizonyítékok és szakértői vélemények alapján állapította meg. A másodfokú eljárásban a vádlottak az ítéleti tényállást nem támadták. Védekezésében az I.r. vádlott ugyan vitatta a cselekménnyel okozott kár összegszerűségét, de nem jelölte meg, hogy milyen bizonyítékok támasztják alá állításait. E körben az elsőfokú bíróság a tényállást okirati bizonyítékok és az azt alátámasztó szakértői vélemény, tehát objektív adatok alapján állapította meg, így ez a védekezés eredményre nem vezethetett.

A helyesen megállapított tényállásból a megyei bíróság okszerűen következtetett mindhárom vádlott bűnösségére, és az elkövetett cselekményeket is túlnyomórészt az anyagi jogszabályoknak megfelelően minősítette.

Az ügyészség fellebbezésében vitatta, hogy a vádlottak vagyon elleni bűncselekmény mellett hivatali visszaélést követtek el, álláspontja szerint a vádlottak magatartása a csalás mellett a vesztegetés törvényi tényállását valósította meg. A fellebbviteli bíróság nem osztotta az ügyészség jogi álláspontját. Az I.r. vádlott szándéka az volt, hogy a polgármesteri hivatal nem kellően ellenőrzött segélyezési rendszerének kihasználásával jogtalanul utaljon ki segélyeket. Ebben nyújtott segítséget a II.r. és III.r. vádlott. Az irányadó tényállásból következik, hogy a vádlottak megállapodtak abban, hogy a II.r. és III.r. vádlottak az általuk jogtalanul felvett segély felét visszafizetik I.rendű vádlottnak.

Mindezek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a vádlottak alapvetően egy vagyon elleni bűncselekményt követtek el, ennek csupán eszközcselekménye volt az I.r. vádlott által megvalósított hivatali visszaélés. All.r. és III.r. vádlottak esetében tehát nem azért került sor a pénz visszaadására, hogy ezzel az I.r. vádlott kötelességzegését jutalmazza vagy bármiféle előnyben részesítsék, hanem kifejezetten az I.r. vádlott által elkövetett hivatali visszaélés során csalással megszerzett pénz megosztása volt a céljuk. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a bíróság abban a kedvező helyzetben volt, hogy pontosan következtetni tudott a vádlottak szándékára.

Mindezekre figyelemmel a vesztegetés törvényi tényállásának elemei csupán látszólagosan valósultak meg. A vádlottak magatartásukkal ténylegesen a hivatali visszaélést és azzal halmazatban a csalás büntettét valósították meg.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság e körben a cselekmény minősítésének megváltoztatását nem látta indokoltnak.

Az irányadó tényállás szerint a III.r. vádlott két hónapon keresztül több százezer forintot vett fel a neki jogosan járó szociális segély összegén felül. Ezt az összeget az I.r. vádlottal egymás közt elfelezték.

A Btk.137.§ 9. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. Az irányadó tényállás alapján az üzletszerűség ismérvei maradéktalanul megvalósultak a III.r. vádlottnál is, így a vagyon elleni cselekmény helyesen a Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő, az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő nagyobb kárt okozó üzletszerűen elkövetett csalás büntette.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel, azonban a védelmi és ügyészi indítványok alapján a bűnösségi körülményeket a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egészíti ki és pontosítja.

A III.r. vádlott esetében a súlyosabb minősítés, így a büntetési tételkeret megváltozása önmagában is indokoltá teszi a büntetéskiszabás vizsgálatát.

Mindhárom vádlott javára enyhítő körülményként kell értékelni az időmúlást, míg a halmazat nem tekinthető súlyosító körülménynek az I.r. vádlott esetében, hiszen az a magasabb büntetési tételkeretet megalapozó körülmény.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetőjogi következmények közötti különbségekkel kapcsolatosan ki kell emelni, hogy a bűncselekmények kezdeményezője az I.r. vádlott volt. Ő volt az, aki ismerve a rendszer hiányosságait, megtalálta a módot arra, hogyan lehet nehezen leleplezhető módon, jogtalanul segélyeket kiutalni. A vádlottak büntetésének megkülönböztetésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a cselekmény kizárólag az I.r. vádlott közreműködésével volt megvalósítható. A II-III.r. vádlott szintén haszonélvezője volt a vagyon elleni bűncselekménynek, ők azonban mindketten kiszolgáltatott helyzetben voltak, akiket éppen a segélyük kiutalása ügyében eljáró hatóság egyik tagja vett rá a bűnelkövetésre. Mindezekre figyelemmel indokolt az I., valamint a II. és III.r. vádlottak büntetése közötti különbség.

Ugyancsak indokolt a II. és III.r. vádlottak esetében a szankciók eltérő mértéke. A két vádlott büntetése közötti különbség arányban áll az általuk okozott kár nagyságával.

Az I.r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság mértéktartó, de a cselekmény súlyához és az elkövetés körülményeihez igazodó büntetést szabott ki. A büntetés kiszabása során megfelelően értékelést nyert az a körülmény is, hogy az I.r. vádlott nem csupán súlyos vagyon elleni bűncselekményt követett el, de a hivatali visszaélés elkövetése alkalmas volt a közhivatal működésébe vetett bizalom megingatására.

Erre tekintettel az I.r. vádlott esetében sem a büntetés súlyosítására, de annak enyhítésére sincs indok.

A II.r. vádlott és a III.r. vádlott gyermekeit egyedül nevelő, rossz anyagi körülmények között élő személy. A II.r. vádlott személyi körülményeire és büntetlen előéletére is

figyelemmel helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása nélkül is elérhető a büntetés célja. A III.r. vádlott egészségi állapota a minősítés megváltoztatása ellenére sem indokolja vele szemben súlyosabb büntetés kiszabását.

A III.r. vádlott esetében a fellebbviteli bíróság nem látott olyan méltánylást érdemlő körülményt, amely az előzetes mentesítés alkalmazását indokolta volna. A büntetés kiszabása során a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésének alkalmazásakor az elsőfokú bíróság értékelt minden olyan körülményt, amely a III.r. vádlott javára szólt. Így a III.r. vádlottegyébként kedvező életvitele és személyi körülményei sem indokolják az előzetes mentesítés alkalmazását.

A fentiek szerint a fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a III.r. vádlott vagyon elleni cselekményének minősítése vonatkozásában a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében nem tüntette fel, hogy a vádlottak a kártérítést a Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának kötelesek megfizetni, ezt a hiányosságot a másodfokú bíróság pótolta.

A bűnügyi költségekre vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul. A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a II. és III.r. vádlottaknak megosztva kell viselnie.

P é c s, 2012. június 26.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Tóth Sándor s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Zala Megyei Bíróság 3.B.23/2010/17. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.111/2012/6. számú ítéletében írt változtatással 2012. június 26. napján mindhárom vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett és a II.r. és aIII.r. vádlottakkal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés kivételével végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke